

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, November' 25 dikén, 1824.

Török Birodalom.

A' mi ujságunknak ma nagyon nevezetesnek lehet tartattni, azért, hogy azon igen nagy történetekről szóló tudósításoknak, a' mellyek Európában az olta, hogy a' Törökök és Görögök között előfordult hadi történetekről a' mi utolsó tudósításunkat a' XXXVIII-dik számú M. Kurirban kiadtuk, az idegen Ujságlevelekben kihirlettettek, egy általjában ellentmondani kéntelenek vagyunk, mint hogy a' Bécsben e' hónap' 20-kán, a' mult Pénteken, kiadott Konstanczinápolyi tudósítás mind ezeknek ellenek mond, még pedig oly kütfők szerint, a' mellyeknek mi egy általjában ellenek nem mondhatunk. Ezen tudósítás October' 25-kén indult Konstanczinápolyból. Az elhírelt nagy tárgyak, mellyeknek ezen tudósítás ellenek mond, ezek voltak: — Hogy a' Kapudán-Basa a' levegőbe felvetett vagy a' tengerbe fulladt; hogy az ő Admirálsi hajója egyedül minden vitorlák és árboczok nélkül érkezett volna meg a' Dardanellák közé; hogy Ibrahim Basa (az Egyiptomi Vicerirály' fija) vagy pedig a' másik Egyiptomi Vezér Ismail Gibraltár, vagy is mind a' kettő, elfogattak; 's végezetre, hogy mind a' két Török hajós seregek, tudnillik mind a' Kapudán Basá é mind pedig az Egyiptomi, kevés elszélesztett maradványaikat kivéren, egészen semmi vé tétettek. — „Mi (így szoll a' tudósító) tudjuk már most bizonyosan, hogy mind ezek költemények valának.“

Megemlítették ezen tudósításban az Augsburgi Ujsághól a' Kapudán-Basát illethetett szerencsétlenségről egy levél, a' melly Ode ss á b ó l October' 30-dikán indult és ezen szavak találatnak benne: — „A' Kapudán-Basa' sorsáról, Konstanczinápolyban October' 20-kán még semmi bizonyost nem tudtak.“

Ezen levélnek megemlítése' után így folytatja szavait a' Bécsben kijött Konstanczinápolyi tudósítás: —

„A' Kapudán Basa, minekutánna őtet September' 27-dikén Andrósnál a' nagy szélvész meglepte és megrongalta, a' maga vezérlése alatt lévő hajós seregnek nagy részével 's az Egyiptominak egy Osztályaival, a' melynek másik Osztálya Budrunnál maradt, bevezett a' Mitylenni kikötőhelybe, a' nélkül, hogy e' közben valami verkedés történt volna. Itt oly parancsolat érkezett hozzá a' Császártól, hogy azon hajókkal, mellyek a' feljebb említett szélvész által leg erősebben megrongáltak, térjen vissza a' Dardanellákhoz, 's a' fő vezérseget adja által Ibrahim Basának. Ő tehát ezen parancsolathoz képpent Octob. 4-kén 12—15 hajókkal a' Mitylenni kikötőhelyből kivezván 7-dikben minden veszedelem nélkül a' Dardanellákhoz szerencsésen megérkezett. Az eddig Konstanczinápolyban volt Nagy Britanniai Követ Lord Strangford onné 12-dikben egy kereskedő hajón elevelvén útját a' Dardanellákhoz vette, ott October' 15-kén a' Kapudán-Basát a' maga Admirálsi hajóján meglátogatta, velle sokáig be-

széllgetett, 's ott a' Medina nevű fregátra ülven újat Triest felé tovább folytatta (a' honnét Bécsbe jött). A' Görög tisztektől, kiket mint hadi foglyokat a' Kapudán Basa' hajóján jó számmal talált, több féle fontos tudósításokat hallott az ő ezen esztendőbeli hadakozások' folyamatjáról. A' Törökök elég becsületesen bántak ezen tisztektel.

Megemlítettik továbbá a' többször felhozott Konstanczinápolyi tudósításban az Augsburgi közönséges Ujságból még egyszer az Odessai levél, 's ezen szavak hozzattatnak-fel belőlle: — „A' Török hajós seregnél történt nagy égésnek szemmel látott tanúji mind megegyeznek abba, hogy csak kevés Török hajók kerülhettek-el a' közönséges veszedelmet.“

Hogy ezen szavak is csupa költeményt foglaljanak magokban, kitetszik a' történeteknek valóságos előbeszéléséből, a' melly így következik a' Konstanczinápolyi tudósításban: —

„A' Smyrnai levelek szerint; a' mellyek October' 18-dikáig terjednek a' 75 hajókból álló Török sereg, Ibrahim Basa' által vezéreltetvén, a' Mitylenei bástyák' oltalma alatt vasmacskákön állott egész October' 18-káig, valami 60 Görög hajók pedig Octobernek első napjaitól fogva Chiónak déli csucsánál Venetiko nevű kicsiny kősziklaszigetnél állottak; mint látszott a' Török hajókat tartván szemügy alatt. October' 6-kán nagyon hevesen ágyuztak egymásra Mitylene és Chio között a' Török és Görög hajók; az ágyúzás egész nap tartott, de semmi resultuma nem lett. Ezen napnak (6-diknak) estvőjén történt, hogy a' Görögök a' magok Gyűjtőhajóikkal dolgozni kezdtek. Két Török hajók, tudniillik egy Tunisi Polacre és egy Egyiptomi Brigg, a' szél által a' Görög hajók közzé vettettek, 's mint alább a' Görög tudósításban mondatik, a'

Görög Gyűjtőhajók által felégettettek, de valami Smyrnai levelek szerint a' tulajdon magok vezérjeik által gyűjtöttak meg és égettettek-el. Ennyiből állott a' Törökök' vesztese October' 6-kán éjjel (mint ez oda alább a' Görög tudósításban is előadatik). Ezek voltak azok az éjjeli nagy ágyúzások 's nagy csattanások, mellyek a' Smyrnai partok mellett Oct. 6-kán hallattak, 's az Odessai levélirőjanak is alkalmatosságot szolgáltatnak, azt feljebb felhozott erőssítésre, hogy a' Török hajók azon éjjel nagyobbadon elvesztek volna. (Itt látta volt meszsziről a' levegőbe feltekergődző lángokat azon Orosz hajós tiszt úr is, kiről az utóbbi Török tudósításunkban mi is emlékeztünk volt). — Még October' 7-kén dél előtt is nagyon heves ágyúzás hallott Smyrnába, 's a' Török tudósítások szerint, a' mellyek erről Smyrnába érkeztek, a' Görögök tíz hajót veszttettek-el: melyről azonközben ők magok semmit sem említenek, valamint szintén arról se, hogy valami hasznót vettek volna ezen verekedésből (lásd alább az ő tulajdon magok' tudósítását).

Minden Görög Tudósítások megegyeznek az általunk kiadatott Konstanczinápolyi tudósításokkal abban, hogy a' törökök ezen esztendőbeli tengeri hadakozásban, csak az itt következő 7 hadi hajókat veszttettek-el egészen, u. m: Augustus' 17-dik napján Sámosnál 2 Tripolisi Korvetet 's egy Tunisi Brigget; September 10-dikén Stanchónál: 1 Egyiptomi Brigget 's 1 Tunisi fregátot; 's végezetre October' 7-dikére virradó éjjel 1 Egyiptomi Brigget 's 1 Tunisi Polókert. A' Kapudán Basának tulajdon vagy személyes vezérlése alatt állott Török hajók közzül, magoknak a' Görög tudósításoknak előadásaitk szerint sem veszttet-el egy is egészen.

Hogy az Egyiptomi hajós seregnék továbbí elhatároztatása mi lehetett, erről sem a' Konstanczinápolyi sem a' Görög

tudósításokból nem lehetett még eddig semmi bizonyost tudni. Leghitelesebbnek látszik lenni az, hogy ez Rhodusnál fogja magát öszszeszerkeztetni, 's ott fogja Egyiptomból vagy pedig Konstánczinápolyból a' további rendeléseket elvárni. Hogy Candia szigeténél fog telelni, abból lehet gondolni, hogy ezen nagy sziget telyesen az Egyiptomi Vice-Király' nagy Hatalma alatt magát csendesesen viselvén, ott az Egyiptomi hajók és fegyveres seregek legnyugodalmasabban eltölthetik a' telet.

Itt következik a' feljebb említett Görög Tudósítás, a' Hydrai Törvények' Baraja nevű Újságból, October 11-dik napján 1824-ben:

A' Görög hajós sereg Fővezérének, Miaulinak Tudósítása, Ipsarából October 8-dikán: —

„Nékünk October' 5-dik napján tudunkra adatott a' mi elővező csapatunktól, hogy az ellenség 4-dikben estve a' Mitylónei kikötőhelyet elhagyván, a' Karaburnu nevű foknál evez. le 's fel. Mi ehez képpest a' Venetikói tengerről azonnal kiveztünk, olly czélzással, hogy őtet vagy az ő Chiói csatornából lejendő kivezésénél meglepjük, vagy pedig, ha onnét lá nem akarna jöni, ott őtet magunk meg-támadjuk. —

„Mint hogy G. Tatzi ezen estve hozánk megérkezvén eleséget hozott vala, mi erre nézve még az éjszakát a' csatornán kívül töltöttük, 's csak reggel a' hozott eleségnek a' seregnél lett kiosztása után eveztünk-bé, az ellenséget pedig sem Chiónál sem pedig Tschesménél meg nem találtuk. Tíz óra tájban találtunk reá Mitylénéhez képpest délfelé Karaburnu táján, hanem mihelyest ő a' Görög serget meg szemlélte, azonnal vissza fordult és Mitylene felé folytatta evezését. Mi két csapatra oszolva azonnal utána eredtünk, 's

az egyik csapatunk Karaburnu felé fordult, hogy a' hátul evező Török hajókat beérhesse, a' másik csapatunk pedig azon iparkodott, hogy az ellenséges lineát, a' melly Karaburnutól fogva az Agnusenkig terjedett-ki, előlről támadhassa-meg. Minnekutána ekképpen delutánni öt óratájban az ellenséges hajókhoz közelítettünk volna, ekkor hozzá fogtunk éjjeli hadi munkánkhoz.

„Gyűjtőhajóinknak Kapitányaik Filipango, Theodoraki, Kalojanni, 5 óra felé az ellenséghez közelítették. Filipango egy fregátot nézett vala ki, hogy meggyűjtsa, de ez olly szerencsés volt, minekutána néhány embereket, kik a' tengerbe hullottak, elvesztett, maga, fájdalom! megmenekedett. A' más kettő, Theodoraki és Kalojanni, egy 24 ágyús Brigg mellé vettek két oldalról magokat, 's azt, mint éjszakai boszszuállási égő áldozatot Hollásnak felszentelték. A' Török hajók ekkor megfutamodván a' Sigri foka felé vették-el magokat, a' hova a' szél hajtotta őket. Mi őket az alatt is szüntelen tartott ágyúzással kísértük. Tizedfél óratájban utól-ért Ipsarai Gyűjtőhajós kapitány Konstantin egy nagy Korvetet, 's ennek olly módon a' hátuljához akasztotta Gyűjtőhajóját, hogy 3—4 minutumok alatt annak puskaporos kamarája fellobbanván, Mitylene mellett a' Kaloni nevű foktól nem meszsze, az egész Korvette öszszeszuzva 's darabokra szakadva a' levegőbe felrepült, a' Gyűjtőhajó pedig a' lobbanásnak nagy ereje által jó nagy távolságra lökettévé, a' tengeren egyedül maga öszzeégett. — (Az itt semmivé tététt két Török hajók voltak: a' Smyrnai tudósításban említett Tunisi Polacra és egy Egyiptomi Brigg).

„Az ellenség megállapodás nélkül folytatta a' hátralást, 's October' 7-dikén reggel a' feljövő nap még tusakodásban talált bennünket nem meszsze Kalonitól.

Mi az ellenséget még meg nem szüntünk vala kergetni. Rombotsi Anastasius, egy Gyujtóhajós Kapitányunk; egy Török Korvettehez közelítvén, a' maga Gyujtóhajóját, annak olly szerencsésen a' hátoljához akasztotta, hogy az árbócza-kötelek 's a' hajó hátuljának is a' végső része azonnal meggyultak. Azonban, fájdalom! még is olly szerencsés vala a' Korvette, hogy nem csak a' Gyujtóhajó fenékebe lövettétvén elsüllyesztett, hanem a' gyuladások is, mellyek már a' Korvettnak külömbkülömb részeire elharapoztak volt, a' vízszivattyúk' segedelmével megoltattak, 's ekképpen ó az egész semmivételétől megmentetett. —

„Minekutánna ekképpen az ellenséget, melly a' mi hajóink' ágyújainak tüze által meg szűnés nélkül kergettétvén hátrálását a' Mitylene' partjai felé egész nap folytatta, mi akkor vasmacska-jainkat Chió és Ipsara között kihánytuk 's megállapodván a' Török hajós seregek további mozdulásait szemügy alatt tortottuk.

„Azon Törököknek vallástételeik szerént, kik a' félig megégett fregatról, 's az egészen semmivé tétett Briggről és Korvettről hozzánk' elevenen fogságra estek, Topál-Basa (a' Török Admirálisti hajónak vezére) 15 hajókkal October' 4-kén Konstánczinápoly felé elevezett, 's a' hajós seregek nagy részét minden fregatokkal egyetemben az Ibrahim Basa' vezérlése alatt hagyta, kinck, mint némelylek erősítik, a' főrog mostan elméjében, hogy a' Cusi és Budruni kikötőhelyekben hátra hagyott hajókat is elhozván, azután a' vezérlése alatt lévő egész Török és Egyiptomi hajós sereggel Candia szigetéhez evezzen, onnét a' Török hajókat Konstánczinápolyhoz vissza küldje, maga pedig az Egyiptomi hajókkal Candiának Suda nevű kikötőhelyében teleljen. Mások úgy ítélték, hogy Ibrahim Basa a' Konstánczinápolyi hajós seregtől kísértetvén, Cós-

tol egyenesen Coronhoz és Modonhoz vezzi evezését. Hanem isten' segedelmével reménljük, hogy ötöt sem a' Sudai kikötőhelyhez teli szállásra, sem pedig Modonhoz és Coronhoz, célzásainak végrehajtására, által nem fogjuk bocsátani: —

„Hazafi Miauli

Mind ezekhez a' Török és Görög tudósításokhoz illy berekesztő megjegyzést tett azoknak kiadója: —

„Ámbár az Ottomannus egyesült hajós seregek nem juttatódtak arra az állapotra, a' melybe őket helyeztetődve lenni a' Mese-írók hírlelték, csak ugyan nem lehet azt meg nem esmerni, hogy a' Törököknek ezen esztendei táborozása, ha szintén Ipsarának semmivétetésén kívül, azon nagy csapások közzül, a' mellyekre illy sok nagy készültek czélzotak, csak egygyet is végre nem hajtottak, mindazonáltal tellyességgel nem ütöttek úgy ki, hogy a' Portának meglegedésére szolgálhatnának.“

Spanyol Ország.

A' Politziai Fő igazgató Don Rufinó Consales illy Végzést hirdtetett-kí Spanyol Orzágnak minden tartományi fő városaiban Oct. 14-dik napján: —

„Mint hogy a' Politziai Igazgatás az ő réa' bizattatott terhes foglalatosságokat illelendőképpen meg nem teheti, ha mind azokat a' személyeket, kikre a' Státus' batorságáért különös felvigyázat lávántatik, igen szoroson nem esmeri, erre nézve szükségesnek találtam réajok nézve illy rendeléseket tenni: — 1) Minden Politziai Kormányozók tartoznak 14 napok alatt megfordított név-laistromot (az az olyant, melyben elől a' familiai az után a' kereszt nevek találatnak) mind azokról a' személyekről készíttetni, kik az ő

kerületeikben találtak, 's az alább előforduló Jegyzéseket megérdemlik, akár melly nembéliek, keresetűek, és idejük legyenek; 's ezen név-laistromot ide a' Politizai Főigazgatóságához tartoznak beküldeni. — 2) Ezt a' név-laistromot szorosán a' nevek' és közönségek' betű-rendje szerént kell készíteni. Ha valakinek több nevei vagynak, 's ő az egygyik vagy másik alatt inkább esmeretes, az ilyent kétszer kell a' laistromba beírni, egyszer a' maga első nevének betűje szerént, mászszor azon neve szerént, melly alatt leginkább esmeretes. De mindenkor fel kell jegyezni, hogy éppen ezen személy az, a' ki ez vagy amáz betű alatt beíratott. — 3) Ha valakinek valami olly külömböztető neve is van, a' melly alatt éppen úgy vagy még jobban esmeretes, mint a' maga tulajdon neve alatt, mint némelly helyeken történni szokott, akkor ezen név szerént is íratassék-fel harmadikszor. — 4) A' familiai és keresztségi neveken kívül, a' kereseti, 's hivatali minéműséget 's azon befolyást is fel kell jegyezni, mellyet valakinek az ő vagyona adhat. — 5) Az aszszonyi neveket különös papírosra kell írni, illy ezim alatt: „Az aszszony személyek név-laistroma.“ — 6) Ezen laistromra minden személyről tökéletesen fel kell tenni azon Megjegyzést, melyre a' következők között érdemes, u. m: A' Constitúziós systemának barátja; (a' revolúziós időkbéli lovasznál vagy gyalogszágnál volt nemzeti ökéntvállalkozott katona; ugyan ott a' Szent Romániánál vagy Szent Batalionnál volt katona; híres Szabadkőműves; esmeretes Communeró; Feszec vagy mértékletes Liberalis; nemzeti jószágot vásárlott ember; paphól világvá lett ember; — 7) Továbbá fel kell jegyezni: hogy a' Madridi legfőbb Ország-ló Juntához tartozott; tagja volt-e valamely azon időbéli Itélőszéknek vagy Audientzianak? Deputátus volt-e a' Cortesek-

nél? Tartományi Deputátus volt-e vagy Titolknok? Politikai Kormányozó-e, vagy egyéb valami tiszt? Tagja volt-e valamely pátrióta társaságnak? Orátora-e ugyan ennek? Politikai Író volt-e? Vagy akár mi egyéb olly tulajdonságú ember volt-e, a' melly tulajdonság annak valóságos 's a' Constitúziós Országlás alatt kinyilatkoztatott vélekedéséről valamely szoros esmeretséget nyújthatna? — 8) Minden Politizai Tisztviselőnél meg kell lenni ezen név-laistromnak éppen úgy, mint a' Politizai Főigazgatónak beküldtetetik. — 9) Valamikor egy illyen személy, kinek neve a' mondott laistromban elő fordul, avagy ennek egy fija, szolgálja passust kíván arra, hogy a' közönséget a' hol lakott elhagyhassa, az a' tiszti kar, melly a' passust adja tudósítani tartozik postán azon Tiszti kart, hova az útas menni akar, 's ezt a' fenn leirt név-laistromra 's ebben az útasról szolló Megjegyzésekre figyelmetessé tenni 's arra is, hogy az útasnak ezen utazására nézve minémű gyanú foroghat fenn, vagy hogy azon helységben valakivel miésoda összeköttetése legyen. — 10) Azoknak, kik magokat, mint a' Constitúzió-nális Országiasnak barátjai, úgy mutatták-ki, kívált ha a' nemzeti militia közt szolgáltak, éppen nem kell passust adni, ha csak a' Politizai tiszt előtt nem nyilvánosság az, hogy az útasniakarónak helyes okai legyenek, és zálogpénzt (Cautiót) is teszen-le. — 11) E' mellett minden útasnak, kinek neve mel-lé a' név-laistromban a' van íratatra, hogy a' Constitúziós Országlás' barátja volt, a' passussára minden helyeket fel kell tenni, a' mellyeken oda mentében és visszajöteben által kell mennie. — 12) Ez a' megjegyzés arra tegeye figyelmetessé a' Tiszti karokat, hogy az Útasnak magaviseletére különösen figyelmezzenek. — 13) Minden ember, a' ki Madridtól hat mérföldeken túl passus avagy bátorsági kár-

tya nélkül megtalálhatik, gyanusnak tartassék 's vizsgálat alá vonattassék. — 14) Minden Tisztviselő, a' ki, ezen Czikkelyek között valamelyikre nem akarna figyelmeztetni, vagy az igazságot eltitkolná, vagy valakihez midőn azt a' név-laistromba beírja, az érdemlett Megjegyzéseknek feljegyzésekor kedvezéssel viseltetne, hivatalból tételtessék-le, vonattassék vizsgálat alá, ha a' Politziahoz tartozik, 's hibájának minémüségehez képpes büntetessék. — 15) Ha pedig a' hibás Tiszt nem függ közvetlenül a' Politziatól, ezen esetben a' Politziai Kormányozók engem' tudósítanak a' dolog felől, hogy Király Ó Felségének a' felől hirt tehessek, a' ki akkor önn' ítélete szerént fog a' dologról határozást tenni. — 16) Hogy általában egy Politziai Tisztviselő se menthesse magát azzal, hogy ezen Rendelést nem tudta, a' Titoknokra bízattatik, hogy valamikor valamely Politziai Tiszt más által felcseréltetik, a' helyébe következő előtt ezen Rendelést olvassa-fel, melly a' Megjegyzésekkel együtt mindenkor a' Politzia' titkos Registraturájában tartassék.

Költ Madridban Oct. 4-kén 1824-ben.

Aláírta:— Marianó Rufino Con sales.

P r u s z s z i a.

A' Hamburgi Ujságlevelekben így irtak Berlinből Nov. 8-kán: —

„Ezen napokban a' Charlottenburgi Királyi Kastélyban ment véghez Király Ó Felségének Harrach Augusta Gróf Kisasszonnyal történt hal kézre, vagy hal oldalról való házassági beszentelése. Ezen történet mind azokat örömmel töltötte-el, a' kik Monarkháink' boldogságát tiszta szívből ohajtják. Azt is remélhetjük, hogy Ó Felsége ezen öszszezsátolódásban egy olly új társasági és házi időtöltési állapotra talál a' melly Lüdovika Princzaszszonynak férjhez menetele után, a' midőn Király Ó Felsége minden Léányaitól megválva le-

szén, ennyivel is örvendetesebb fog lenni. Mint hogy mi olly szerenesések vagyunk, hogy most a' Királynak minden gyermekeit itt szemlélhetjük, eltekpen mind ezeknek valamint szintén a' Királyi familia' minden itt most jelen lévő egyéb tagjainak szíves meggyegyzése, jele annak, hogy ez a' K. Familia' belső állapotját illető történet, csak áldást és meglegedést fog elterjeszteni. A' Király' felesége Liegnitzi Hercegnének fog nevezetelni, 's mint hogy ezen házosság úgy fog tartatni, mint Morganatisch, (Ily neve van azon Házasságnak, a' melly valamely Fő ember és más hozzáképpes alsó rangú személy között hal kézre esik), erre nézve egy Királyi Rendelés jött-ki, a' melly chezképpes közsőségessé fog tétetelni.

É s z a k A m e r i k a.

Mexicóna k állapotja, mint látszik, az Iturbide' elnyészése 's követőinek elnyomattatása által, annyira erősödni kezdett, hogy már csak Vera-Cruz kikötőhelyének Ulla nevű felettebb kemény vára áll ellent, mint azt a' Mexicóból Aug. 18-kán indult 's a' Londoni Kurirban közre bocsátott tudósítások bizonyítják, mellyekben ezek mondattak:

„Generális Vittoria, a' ki, mint régebben (az Iturbide' kiszállásakor említettett) a' Congrestől Oaxacóba küldettett vala, hogy ott a' támadókat lecsendesítse, vagy elnyomja, már még útjában olly követtséget vett vala a' támadóknak fejeitől, kik az alatt az Iturbide megölettése felől tudósítottak vala, hogy magokat megadják és bocsánatot kérnek.

„Ugyan azon időben hatalmasodott vala el valami Gomez nevű híres prédáló ember is, ki az országutakat Mexikótól fogva egész a' tengerpartokig reszedelméskké tette vala, 's már most ez is elesenedett 's birtokain vonta meg magát, olly ajánlást tévén, hogy mielőlyest az Országlószék parantsolja, azonhal meg fog előtte jelenni.

„A' Mexicói Elölülőnek választatása September' 1-ső napjára volt határozva, hanem előre is mindenek Generális Brávóra függesztették szemeiket. Az Egygyesült Státusokhoz Don Popló Obgregor rendeltetett Mexicó' Követjének.

Magyar Ország.

Pestről Nov. 17-dik napján:

A' Dunának minap is említett áradása azolta nem csak nem apadott, hanem inkább jóval is neveledett. Ezen nagy áradásnak, és a' folyó hónap 15-dikán támadott szörnyű nagy szélnek, az a' káros következése lett, hogy Pest és Buda közt a' hajó hidat dél tájban 11 óra után elszakasztotta, 's több hajóit a' víz elvitte, mellyek a' város alatt lévő malmoknak neki menvén, két sor malmot helyéből kiűtöttek. Belől a' városban pedig azt a' kedvetlen következt okozta, hogy a' Duna nagysága miatt az esső vizek ki nem

folyhatrán, Jósef és Ferencz városában több útszákát és kerteket elöntöttek. Pesten alól Laczháza és Pereg helységekig az árvíz minden földeket ellepett; Dömsöd és Dab mellett pedig a' Helységek elöntését csak a' nagy erővel folytatott szüntelen való töltés gátolhatta eddig meg.

Nagy Sz. Miklóson October' 17-dikén Nagy Meltóságú Köszeghy László Úr, Csasz. Kir. belső Titkos Tanácsos és Csánadi Püspök fényes egyházi pompával szentelte fel azon nagy és pompás Katholicum templomot, mellynek fundamentomát ez előtt 9 esztendővel, ugyan Ó Excellentiaja tette le. Nem csak a' felszentelés ceremoniáit, hanem a' nagy Misét is a' 80 esztendő Fő Lelki Pásztor vitte végbe, melly előtt Nagy Tiszteletű Györffy Antal Sz. Miklósi Plebanus és Vicc-Esperest Úr Német nyelven, a' Mise ntán pedig Magyar nyelven tartott igen jeles egyházi beszédek.

A Magyar Kurir' és Kedveskedő' tisztelt Olvasójához.

Végehez közelgetvén a' folyó esztendő, szükség eleve jelentenünk, hogy politikai és haszonnal mulattató leveleinket, valamint eddig, úgy jövőre is minden igyekeztünknek 's gondunknak azokra fordításával fogjuk folytatni, 's azoknak árrokat minden terhelő környúlások és a' mellett hogy a' Kedveskedővel munkánk és költségünk természetesen félannyival szaporodott, mint volt annak megindítása előtt, a' régin, az az fél esztendőre 5 f. 36 xron, egész esztendőre 11 f. 12. xron Ezüsten meghagyjuk.

Ha talán itten tisztelt Olvasójink közül valakinek az fordulna-meg eszében, hogy ha most a' Kedveskedővel is adhatjuk azon áron leveleinket, mellyen adtuk a' nélkül; akkor nagy hasznot kelle vonnunk, 's most már csak szükségből elégszünk meg kevessebbel. Ezen lehető észbeötlésre mi teljes igazsággal azt feleljük, hogy a' Kedveskedő' elindítása előtt, az Ujságnak egész esztendei árából, levonván minden költséget, nem maradt több munkánkért egy negyedrésznél, 's most, miolta a' Kedveskedővel szaporítottuk levelünket, hasznunk nem több egy hatodrésznél. Ennek kinyilatkoztatását az igazság kívánta tőlünk; de Nemzetünk iránt viseltető tiszteletünk viszont azt kívánja, hogy az olvasó Közönség ellen ki ne keljünk azon részvétlenségért, melly szerint az utóbb említett különben is igen csekély hasznot, mind a' mellett is hogy a' Kedveskedővel nagyobb részvételt igyekeztünk gerjeszteni, olly igen igen kevéssé számmal sokszorozhatjuk.

Mik lehetnek ennek okai, azt feszegetni nem tisztünk. De hazafiságunknak, ne ményljük, meg fogja engedni minden igaz Magyar, ha feltjük édes Nemzetünket, ne hogy némelyeknek a' hazai nyelv' szent ügyével kevésbé gondolasok miatt arra kerüljön a' dolog, hogy igaznak kellessék vallanunk, a' mit a' minap egy idegen nyelven szóló itteni mulattató Ujság, ajánlasi jelentésében említett, hogy t. i. annak egy magyar olvasó kör sem lenne már hijával.

Különben nem kelünk-ki azon részvétlenség ellen, melyet a' magyarul olvasásra nézve kell tapasztalnunk; hanem inkább kérjük tisztelt Hazafiáit, hogy jelenvaló Ujság-levelet, melly Uralkodójoknak lakóhelyéről szól hozzájuk anya-nyelveken, partfogásokkal továbbra is fentartani méltóztassanak, 's ne engedjék, hogy az 1781 olta folyamatban lévő magyar Ujságon idegen kerüljön-felyül.

A' mi illeti Ujságunkat (mellyre nézve a' dolgozást f. c. Sept. 21-dike olta a' szerint visszük, hogy a' M. Kurírt első alólírt, a' Kedveskedőt második alólírt írja), abban a' politikai dolgokat, mellyeknek közlésében, helyzetetésünknel fogva hazai nyelven bennünket senki meg nem előzhet, azon napon köz hírré tesszük, a' mellyben azokat vettük. A' Kedveskedőben, mellynek értékét mind inkább inkább kezdik nevelni a' benne becses dolgozásaikkal megjelenő jelesebb Írójink, közöltetnek: magyar nyelvet, Literaturát és régiségeket illető tárgyak; gondolatok a' nevelésről; históriai, statistikai, geographiai, természetelhistóriai darabok és jelességek; versek, ének-ek, dalok, történetek, elbeszélések, mesék, anekdoták; könyvismertetések; gazdasági nevezetességek, találós-mesék, rejtett-szók 's a' t.

Nagy köz választván bennünket tisztelt Olvasójinknak nagyobb részétől, ismét az kérésünk, hogy Ujságunk iránt jó eleve 's a' szerint méltóztassanak az illető es. k. Postahivaloknál vagy, a' melly úton szokták, rendeléseiket megtenni, hogy azok a' pénzzel együtt jövő Dec. utolsó hetében az itteni es. k. Fő Ujság Expeditióhoz, vagy hozzánk megérkezessenek. 'S ez meg is eshetik, ha a' rendelón nem múlik a' dolog, mert a' Hazabeli T. T. Posta-Mester Urak hazafiságáról méltán feltehetjük, hogy minden efféle intézetnek hathatós előmozdítóji. A' honnan pénzt nem veszünk, oda Ujságot nem fogunk küldeni. Nem hagyhatjuk itten említetlen azt is, hogy eddig hiteltre több Ujságokat küldöttünk és soknak az ára már számos esztendőkről fizetetlen, 's e' szerint az azokra fordított kész pénzünk még eddig sem térült-meg a' mi tetemes sérelmünkre, 's fáradságunk' és munkánk' bére tőlünk húzamos ideig elfogatott; mellyre nézve magunk iránt való kötelességünk azon határozásra vett bennünket, hogy többé a' pénznek befizetése nélkül senkinek Ujságot ne küldjünk, 's azokat, kik annak árával több vagy kevesebb esztendőkről tartoznak, teljes bizodalommal kérjük, méltóztassanak gondolóra venni, hogy mi érettek kész pénzt fizetvén, még azon felyül munkálódtunk is, 's küldjék-meg tartozásokat. —

Végezetre, a' kik bennünket Ujságunkat illető leveleikkel méltóztatnak megkeresni, azonkat frankózatlan ezen czím alatt útasítsák hozzánk: An eine Löbl. k. k. Ober Hofpost-m. Zei ungs Haupt Expedition (alább külön sorban) pro Magyar Kurir. Wien; 's belől, a' mint vagy a' Kurírba vagy a' Kedveskedőbe való a' mit közölnek, jegyez- zék-meg: a' Kurírnak, vagy: a' Kedveskedőnek.

Pánczél Dániel és Igaz Sámuel.